

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 80 0 В 010929 17 Рев
Бања Лука, 22.02.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Дарка Осмића, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Сенада Тица, као чланова вијећа, у ванпарничном предмету предлагача Ц.С. из У., кога заступа пуномоћник С.К., адвокат из Т., против протупредлагача Р.С., коју заступа заступник по закону П. Р.С., у Б., ради одређивања накнаде за експроприсане непокретности, одлучујући о ревизији предлагача против рјешења Окружног суда у Бијељини број 80 0 В 010929 15 Гж 5 од 10.03.2016. године и о ревизији предлагача против рјешења Окружног суда у Бијељини 80 0 В 010929 17 Гж 6 од 29.03.2017. године, на сједници одржаној дана 22.02.2018. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Ревизија се дјелимично усваја, рјешење Окружног суда у Бијељини број 80 0 В 010929 15 Гж 5 од 10.03.2016. године, преиначава у дијелу којим је усвојена жалба протупредлагача и рјешење Основног суда у Бијељини број 80 0 В 010929 14 В 5 од 09.06.2015. године преиначено тако што је одбијен захтјев за исплату накнаде за експроприсане парцеле, тако што се у овом дијелу жалба протупредлагача дјелимично усваја и означено првостепено рјешење преиначава те се протупредлагач обавезује да предлагачу за експроприсану парцелу к.ч. бр. 1431/3 исплати правичну накнаду у износу од 27.500,00 КМ и за парцелу к.ч. бр. 1431/2 у износу од 32.092,50 КМ, са законском затезном каматом почев од 09.06.2015. године па до исплате.

У осталом дијелу, којим је жалба предлагача одбијена у односу на одлуку по захтјеву за исплату накнаде за експроприсане грађевинске објекте, ревизија се одбија.

Ревизија, коју је против означеног другостепеног рјешења изјавио предлагач лично, се одбацује.

Ревизија се дјелимично усваја, рјешење Окружног суда у Бијељини 80 0 В 010929 17 Гж 6 од 29.03.2017. године преиначава у дијелу којим је жалба предлагача дјелимично усвојена и рјешење Основног суда у Бијељини број 80 0 В 010929 14 В 6 од 21.12.2016. године преиначено у дијелу одлуке о трошковима поступка, тако што се жалба предлагача у овом дијелу дјелимично усваја и означено првостепено рјешење преиначава тако што се протупредлагач обавезује да предлагачу на име трошкова поступка исплати износ од 17.418,35 КМ.

У осталом дијелу, којим је жалба предлагача одбијена у односу на одлуку по захтјеву за исплату трошкова пресељења, исплату накнаде због погоршаних услова живота и исплату закупнине, ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеним рјешењем Основног суда у Бијељини број 80 0 В 010929 14 В 5 од 09.06.2015. године за некретнине изузете рјешењем Републичке... П.ј. У. број 21.48/473-4-6/08 од 01.08.2008. године, предлагачу-ранијем власнику је одређена накнада и то за:

-к.ч. бр. 1431/3 звана О., њива 6. класе, површине 1000 м², уписана у пл. бр. 801 к.о. У., по земљишнокњижној евиденцији парцела означена као к.ч. бр. 749/17 звана Ј. из зк. ул. бр. 14015 к.о. У. износ од 36.500,00 КМ;

-к.ч. бр. 1431/2 звана О., двориште површине 500 м², њива 6. класе површине 622 м², кућа и зграда површине 45 м², све уписане у пл. бр. 300 к.о. У., по земљишнокњижној евиденцији парцела означена као к.ч. бр. 749/15, звана Ј., износ од 42.595,50 КМ;

-за грађевинске објекте изграђене на парцели означеној као к.ч. бр. 1431/3 звана О., њива 6. класе, површине 1000 м², уписана у пл. бр. 801 к.о. У. по земљишнокњижној евиденцији парцела означена као к.ч. бр. 749/17 звана Ј. из зк. ул. бр. 14015 к.о. У. износ од 34.033,66 КМ;

-за грађевинске објекте изграђене на парцели означеној као к.ч. бр. 1431/2 звана О. двориште површине 500 м², њива 6 класе површине 622 м², кућа и зграда површине 45 м² све уписане у пл. бр. 300 к.о. У., по земљишнокњижној евиденцији парцела означена као к.ч. 749/15 звана Ј. износ од 27.400,30 КМ, што укупно износи 140.529,46 КМ, те је протупредлагачу наложено да предлагачу исплати износ од 140.529,46 КМ, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до исплате, док је преко досуђеног износа захтјев предлагача одбијен као неоснован. Протупредлагач је обавезан да предлагачу надокнади трошкове поступка у износу од 22.270,08 КМ .

У дијелу захтјева предлагача да се протупредлагач обавезе да му на име трошкова пресељења исплати износ од 12.500,00 КМ, за законском затезном каматом почев од 01.01.1009. године па до исплате, на име закупнине износ од 21.500,00 КМ, са законском затезном каматом почев од доношења рјешења па до исплате, те на име погоршаних услова живота износ од 12,000,00 КМ, ванпарнични поступак је обустављен и одлучено је да ће се по правоснажности рјешења наставити по правилима парничног поступка пред Основним судом у Бијељини.

Другостепеним рјешењем Окружног суда у Бијељини број 80 0 В 010929 15 Гж 5 од 10.03.2016. године жалба протупредлагача је усвојена и првостепено рјешење преиначено, у дијелу којим је предлагачу одређена накнада за к.ч. број 1431/3 у износу од 36.500,00 КМ и к.ч. број 1431/2 у износу од 42.595,50 КМ, као и дијелу у коме је наложено протупредлагачу да ове износе исплати предлагачу, са законском затезном каматом почев од дана доношења рјешења па до исплате, тако што је предлагач у овом дијелу одбијен са приједлогом. Жалба предлагача је усвојена и првостепено рјешење, у дијелу којим је обустављен ванпарнични поступак и предлагач упућен на парнични поступак за дио захтјева којим су тражени трошкови пресељења у износу од 12.500,00 КМ, са законском затезном каматом почев од 01.01.2009. године па до исплате, закупнине у износу од 21.500,00 КМ, са законском затезном каматом почев од дана доношења рјешења па до исплате, те на име погоршања услова живота износ од 12.000,00 КМ, као и у дијелу у коме је одлучено о трошковима поступка, је укинута и предмет је враћен првостепеном суду на поновни поступак. Жалбе предлагача и протупредлагача су одбијене и првостепено рјешење, у дијелу којим је одређена накнада за грађевинске објекте изграђене на парцели означеној као к.ч. бр. 1431/3 у износу од

34.033,66 KM и за грађевинске објекте на парцели означеној као к.ч. бр. 1431/2 у износу од 27.400,30 KM, те у дијелу у коме се налаже протупредлагачу да ове износе исплати предлагачу са законском затезном каматом почев од дана доношења рјешења па до коначне исплате, као и у дијелу којим је предлагач одбијен са захтјевом преко досуђених износа до траженог износа од 207.640,86 KM, је потврђено.

Другостепено рјешење побија предлагач, ревизијом изјављеном по исказаном пуномоћнику адвокату и ревизијом коју је изјавио лично, са приједлогом да се побијано рјешење преиначи.

У одговору на ревизију протупредлагач сматра да новоди ревизије нису основани.

Ревизија предлагача, по исказаном пуномоћнику адвокату је дјелимично основана, док ревизија изјављена од стране предлагача лично није дозвољена.

У овом ванпарничном поступку је одређивана правична накнада за експроприсане некретнине предлагача.

На основу проведених доказа, првостепени суд је утврдио: да су рјешењем Р..., П.ј. У. број 21.48/473-4-6/08 од 01.08.2008. године, у сврху извођења рударских радова на површинском копу Б.С. у корист Р.С., за потребе инвеститора Електропривреда РС, потпуно експроприсане некретнине предлагача означене као к.ч. бр. 1413/3 зв. О. њива 6. класе, површине 1000 м² уписана у Пл.бр. 801 к.о. У., по з.к. евиденцији означена као парцела број 749/17 Ј. у нарави ораница уписана у з.к.ул. бр. 1415 к.о. У.; као к.ч.бр. 1431/2 зв. О. двориште површине 500 м², њива 6. класе површине 622 м², кућа и зграде површине 45 м² уписане у Пл. бр. 300 к.о. У. на име С.С., сина Т., из У. са дијелом од 1/1, која по земљишнокњижној евиденцији носи ознаку 749/15 зв. Ј. уписана на имену С.С. сина Т. са дијелом од 1/1; те објекти на к.ч. бр. 1431/2 односно на парцели број 749/15 које чине чардак – метални површине око 4,5 м², темељ површине око 16 м²; објекти на к.ч.бр. 1431/3 односно парцели бр. 749/17 и то кућа са гаражом површине око 66 м², која је саграђена на темељу грађевинске дозволе, љетна кухиња око 20 м², са помоћном просторијом површине око 16 м², сушара површине око 1,5 м², свињац површине око 18 м², кокошињац површине око 6м², пољски WIЦ површине око 1,5 м², дрвена шупа површине око 36 м², базен за водне површине 4,5 м², два украсна дрвета, 30 ружа, воће и систем за довод воде за пиће на обје парцеле; да је једини и стварни ванкњижни власник и посједник ових некретнина предлагач са дијелом од 1/1; да је пред органом управе постигнут дјелимични споразум о накнади за експроприсане воћне и украсне засаде, док споразум није постигнут у односу на експроприсане некретнине; да експроприсане парцеле имају карактер грађевинског земљишта у скаладу са Одлуком о проглашењу грађевинског земљишта („Службени билтен Општине Угљевик“, број 1/76); да према подацима из налаза вјештака грађевинске струке Д. Ж. тржишна вриједност 1 м² парцеле к.ч. бр. 1431/3 износи 39 KM, а парцеле к.ч. број 1431/2 износи 37 KM; да вриједност грађевинских објеката на парцели к.ч. бр. 1431/3, без умањене амортизације, износи 172.554,00 KM, док са умањеном амортизацијом износи 141.239,40 KM, а вриједност грађевинских објеката на парцели к.ч. бр. 431/2, без умањене амортизације, износи 92.262,00 KM односно 66.534,00 KM са умањењем амортизације; да је у току предметног ванпарничног поступка протупредлагач, дана 02.03.2012. године, предлагачу исплатио неспорни дио накнаде и то за парцелу к.ч. бр. 1431/3, површине 1000 м², износ од 2.500,00 KM, за грађевинске објекте на тој парцели износе од 93.406,04 KM и 13.800,00 KM, за парцелу

к.ч. бр. 1431/2, површине 1167 м² износ од 2.917,50 КМ и за објекте на тој парцели износе од 33.813,70 КМ и 5.320,00 КМ, те на име трошкова пресељења износ од 12.500,00 КМ (што је правоснажно утврђено изреком ранијег рјешења 80 0 В 010929 11 В 3 од 10.04.2012. године).

На темељу тих чињеница, полазећи од одредбе члана 54. Закона о експропријацији ("Службени гласник Републике Српске", бр. 112/06 до 79/15), те налазећи да се предлагач има довести у исти положај као прије експропријације, првостепени суд је прихватио налаз вјештака грађевинске струке, те је за експроприсане парцеле утврдио правичну накнаду у износу од 39.000,00 КМ и износу од 45.513,00 КМ, а за грађевинске објекте у износима од 141.239,70 КМ и 66.534,00 КМ, па је урачунавањем вансудски исплаћених износа протупредлагача обавезао на исплату износа од 36.500,00 КМ и 42.595,50 КМ (за земљиште) и износа од 34.033,66 КМ и 27.400,30 КМ (за грађевинске објекте). У погледу захтјева предлагача за накнаду трошкова пресељења, исплату закупнине и накнаде на име погоршаних услова живота, првостепени суд одлучио да се у том дијелу ванпарнични поступак обуставља и да ће се поступак по тим захтјевима наставити у парничном поступку, по правоснажности рјешења о обустави, налазећи да се ради о облигационим захтјевима у погледу којих се одлука може донијети само у парничном поступку.

Одлучујући о жалбама странака, другостепени суд је прихватио закључак првостепеног суда да предметне парцеле имају карактер грађевинског земљишта, али је становишта да је то само формално с обзиром да се исте налазе у зони експлоатационог подручја рудника. Налазећи да вјештак грађевинске струке Д.Ж. није дао ваљано образложење за утврђену тржишну вриједност земљишта у односу на предочене споразуме о постигнутим накнадама за земљиште на истој локацији (2,50 КМ/м²) и да је вјештаку једини параметар био промет парцеле по купопродајном уговору између д.о.о. С. и Т.П. из З., која је на подручју Н.У., те да је сачињени налаз нелогичан и нејасан и да предметно земљиште нема тржишну вриједност с обзиром да на подручју С.У. нема промета, другостепени суд је закључио да је првостепени суд поново неправилно прихватио налаз вјештака грађевинске струке (основни налаз и више допуна), као и у претходне четири одлуке које су укинуте од стране другостепеног суда уз дате упуте, па да се тиме не ради о правичној накнади која је утврђена правилно у складу са законом. Из тих разлога, те налазећи да више није сврсисходно укидање првостепене одлуке, другостепени суд је, имајући превасходно у виду предочене споразуме о постигнутим накнадама, утврдио да предлагачу за експроприсано земљиште припада износ од 2,50 КМ/м². Како је предлагачу по тој цијени вансудски исплаћена накнада, жалбу протупредлагача је дјелимично усвојио и првостепену одлуку преиначио тако што је одбио захтјев предлагача за исплату накнаде за земљиште у износима од 36.500,00 КМ и 42.595,50 КМ. Прихватајући да је првостепени суд правилно одредио припадујућу накнаду за експроприсане грађевинске објекте, у овом дијелу је одбио жалбу протупредлагача, као и жалбу предлагача који је приговарао висини одређене правичне накнаде за грађевинске објекте. Истовремено, утврђујући да је првостепени суд неправилно обуставио ванпарнични поступак у погледу исплате трошкова пресељења, закупнине и накнаде на име погоршаних услова живота, жалбе странака је у овом дијелу усвојио, првостепену одлуку укинуо и предмет у овом дијелу, те у дијелу одлуке о трошковима поступка, вратио првостепеном суду на поновни поступак.

У овом ревизионом поступку, по ревизији предлагача, спорно је да ли је за експроприсано земљиште правилно одређена правична накнада у износу од по 2,50 КМ/м².

Накнада за експроприсане непокретности се одређује пред судом по правилима ванпарничног поступка послје извршене експропријације, кад странке (ранији власник и корисник експропријације) нису постигле споразум о накнади за експроприсане непокретности пред надлежним органом управе. Поступак одређивања накнаде за експроприсане непокретности сада је прописан, као један од поступака уређења имовинских односа, одредбама чланова 157.-164. Закона о ванпарничном поступку ("Службени гласник Републике Српске", бр. 36/09 и 91/16 – даље: ЗВП).

Према одредби члана 54. ЗЕ, правична накнада у новцу за експроприсану непокретност не може бити нижа од тржишне вриједности непокретности у вријеме доношења првостепеног рјешења. Према одредби члана 60. истог закона накнада за експроприсано пољопривредно, грађевинско и градско грађевинско земљиште одређује се у новцу, тако да она буде правична и не нижа од тржишне вриједности таквог земљишта.

Наведене законске одредбе не прописују на основу којих елемената ће се утврдити тржишна вриједност експроприсаних непокретности, осим што прописују да је она изражена у цијени која се за одређену непокретност може постићи на тржишту и која зависи од односа понуде и потражње у вријеме њезиног утврђивања, а иста је идентична прометној вриједности непокретности. Уколико на подручју експроприсаних непокретности нема промета иста се тада темељи на подацима о прометној вриједности непокретности на сусједном подручју уколико се оцјени да таква прометна вриједност одговара прометној вриједности на подручју гдје се налазе експроприсане непокретности. Међутим, уколико ни на сусједном подручју нема промета тада се за утврђивање тржишне цијене користе подаци о износима накнада из постигнутих споразума за одређивање накнада за експроприсане непокретности, ако су такви споразуми закључивани, а све наведено свакако уз оцјену свих карактеристика експроприсане непокретности (положај земљишта, култура, класа и др.). У случају да не постоје подаци о прометној вриједности непокретности, а ни подаци о закљученим споразумима о накнади, накнада за експроприсане непокретности ће се одредити на основу других елемената тј. на основу користи коју може дати експроприсана непокретност редовним искориштавањем или користи коју је ранији власник имао од те непокретности. Произлази, да је висина тржишне цијене непокретности фактичко питање које зависи од низа конкретних околности.

У конкретном случају, експроприсане парцеле су у вријеме експропријације имале карактер грађевинског земљишта, на којем је предлагач легално саградио породични стамбени објекат. Чињеница да на подручју С.У. због посљедица активности рудника за чије потребе су експроприсане предметне некретнине више није дозвољена градња, не може бити на штету предлагача. Зато се не може прихватити становиште другостепеног суда да су експроприсане парцеле само формално грађевинско земљиште. Правична накнада не може бити нижа од тржишне вриједности некретнина, а том накнадом се предлагачу имају обезбједити приближно исти услови живота, односно да предлагач добије накнаду којом ће моћи купити земљиште које је по својим карактеристикама приближно експроприсаном, што предлагач са правом у ревизионим наводима истиче.

Стога, с обзиром да се код одређења правичне накнаде има мора имати у виду тржишна цијена будуће локације (најближи је Н.У.), јер на подручју С.У. више није дозвољена градња, је релевантна Одлука о условима јавне продаје градског грађевинског земљишта (коју одлуку је, између осталог, имао у виду вјештак грађевинске струке приликом сачињавања налаза) по којој је почетна продајна цијена 30 КМ/м². Кад се имају у виду наведене околности конкретног случаја, као и подаци из налаза вјештака грађевинске струке од 04.03.2015. године (који је имао у виду предочене уговоре о промету земљишта), овај суд цијени да сагласно одредбама члана 53. и 60. ЗЕ, правична накнада за експроприсано земљиште износи 30 КМ/м². При томе, упориште за одређење правичне накнаде, не могу бити споразуми о постигнутој накнади из управног поступка (на које се превасходно позвао другостепени суд), јер је из садржаја тих споразума видљиво да је предмет споразума о припадајућој накнади пољопривредно, а не грађевинско земљиште, те је закључењу тих споразума претходило вјештачење по вјештаку пољопривредне струке.

Сагласно наведеном, ревизија предлагача је у овом дијелу усвојена и побијано рјешење преиначено тако што је протупредлагач обавезан да предлагачу на име правичне накнаде за експроприсану парцелу к.ч. бр. 1431/3 исплати износ од 27.500, КМ (имајући у виду вансудски исплаћен износ од 2.500,00 КМ), а за парцелу к.ч. бр. 1431/2 износ од 32.092,50 КМ (имајући у виду вансудски исплаћени износ од 2.917,50 КМ), све примјеном одредбе члана 250. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - даље: ЗПП), у вези са чланом 2. став 2. ЗВП.

Ревизионим наводима предлагач изричито не приговара утврђењу правичне накнаде за експроприсане објекте. У сваком случају, с обзиром да се ради о објектима старости око 20 године (усмено изјашњење вјештака на рочишту 30.03.2015. године), правилно су нижестепени судови из налаза вјештака прихватили податке о цијени објеката са урачунатом амортизацијом. На ову накнаду, супротно ревизионим наводима, с обзиром да се предметна накнада за експроприсане некретнине одређује према околностима и тржишној цијени у вријеме доношења првостепеног рјешења, те с обзиром на сврху затезне камате, јер се иста плаћа ислџед кашњења у испуњењу главне обавезе, ревизионим наводима протупредлагача се неосновано истиче да му затезна камата припада од 01.01.2009. године. Стога је изјављена ревизија у овом дијелу одбијена, примјеном одредбе члана 248. ЗПП.

О ревизији коју је предлагач изјавио лично, овај суд није мериторно одлучивао.

Одробом члана 247. став 2. ЗПП, између осталог, прописано је да је ревизија недозвољена ако није изјављена путем пуномоћника из члана 301. б) ЗПП.

Чланом 301. б) став 1. ЗПП, прописано је да у поступку по ревизији странку мора, као пуномоћник, заступати адвокат, осим ако је сама странка адвокат, а изузетно од овог става, странка може сама изјавити ревизију ако има положен правосудни испит, односно за странку ревизију може изјавити пуномоћник који је, према одредбама овог или другог закона, овлаштен да заступа странку, а који има положен правосудни испит (став 2.).

У конкретном случају, против означене другостепене одлуке ревизију је изјавио и предлагач лично, који је, према стању списка предмета по струци ауто механичар, дакле, није правник и нема положен правосудни испит, усљед чега ова ревизија није дозвољена, па је исту ваљало одбацити, примјеном одредбе члана 247. став 1. и 2., у вези са чланом 237. став 2. и 4. ЗПП.

У наставку предметног поступка, рјешењем Основног суда у Бијељини број 80 0 В 010929 14 В 6 од 21.12.2016. године одбијен је захтјев предлагача да му протупредлагач, на име трошкова пресељења, исплати износ од 12.500,00 КМ, са законском затезном каматом на исти износ почев од дана 01.01.1009. године (правилно: 01.01.2009. године) па до исплате, као и захтјев предлагача да му протупредлагач на име погоршаних услова живота исплати износ од 12.000,00 КМ. У дијелу захтјева којим предлагач тражи да му протупредлагач, на име закупнине, исплати износ од 55.000,00 КМ, са законском затезном каматом на сваки појединачни износ мјесечне закупнине у износу од 500,00 КМ мјесечно, почев од 01.09.2006. године па до 30.04.2016. године, са законском затезном каматом која тече од првог у мјесецу за претходни мјесец, ванпарнични поступак је обустављен, те је одлучено да ће се по правоснажности овога рјешења поступак наставити по правилима парничног поступка пред Основним судом у Бијељини. Протупредлагач је обавезан да предлагачу надокнади трошкове поступка у износу од 9.350,50 КМ .

Другостепеним рјешењем Окружног суда у Бијељини број 80 0 В 010929 17 Гж 6 од 29.03.2017. године жалба предлагача је дјелимично усвојена и првостепена одлука преиначена у дијелу којим је одлучено о трошковима поступка тако што је протупредлагач обавезан да предлагачу надокнади трошкове поступка у износу од 12.881,70 КМ, умјесто раније досуђеног износа од 9.350,50 КМ. Жалба предлагача у осталом дијелу је одбијена и првостепено рјешење у преосталом дијелу је потврђено. Одбијен је захтјев предлагача за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Изјављеном ревизијом другостепену одлуку побија предлагач због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права са приједлогом да се побијано рјешење преиначи или да се исто укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију предлагач предлаже да се изјављена ревизија одбаца као недозвољена или да се иста одбије као неоснована.

Ревизија је дјелимично основана.

Код утврђења да је у вансудском поступку предлагачу, на име трошкова пресељења, исплаћен износ од 12.500,00 КМ, закључујући да је суд везан рјешењем о експропријацији и да се тиме не могу прихватити наводи предлагача да се ради о два одвојена домаћинства (домаћинство предлагача и домаћинство његове мајке), првостепени суд је одбио захтјев предлагача за исплату означеног износа. У односу на захтјев за исплату износа од 12.000,00 КМ на име погоршаних услова живота, нашао је да овај захтјев у суштини има карактер захтјева из одредбе члана 55. ЗЕ, односно за корекцију утврђене накнаде на име личних и породичних прилика предлагача. Налазећи, даље, да предлагач (који је у пензији од 2006. године) није доказао наводе да се у предметној кући бавио дозвољеном допунском аутомеханичарском дјелатношћу, те да је усљед извршене експропријације онемогућен у остварењу додатних прихода

(јер за утврђење наведеног није довољан само исказ предлагача и његове супруге), првостепени суд је закључио да нису испуњени законски услови за досуду траженог износа, па је и овај захтјев одбио. У погледу дијела захтјева да се протупредлагач обавезе на плаћање закупнине, становишта је да се о том захтјеву не може одлучивати у ванпарничном поступку, па је у овом дијелу ванпарнични поступак обуставио и одлучио да се о наведеном расправља у парничном поступку.

Одлучујући о жалби предлагача, другостепени суд је прихватио као правилне предња утврђења и правне закључке првостепеног суда у погледу наведених захтјева предлагача, па је у овом дијелу жалбу одбио и првостепено рјешење потврдио. У односу на одлуку о трошковима поступка, утврђујући да првостепени суд ове трошкове није правилно одмјерио, дјелимичним усвајањем жалбе је у овом дијелу првостепену одлуку на описани начин преиначио.

Неосновано предлагач у ревизионим наводима истиче да је став нижестепених судова у погледу тражених трошкова пресељења формалистички, уз тврдњу да се ради о два одвојена домаћинства која су имала трошкове сеобе. Наиме, овај суд прихвата као правилне разлоге нижестепених судова, да суд веже рјешење о експропријацији. Како је тим рјешењем (тачка 2. рјешења) утврђено да је једини стварни ванкњижни власник и посједник предметних некретнина предлагач са дијелом 1/1 и да се истом има исплатити накнада, код утврђене чињенице да је протупредлагач вансудски исплатио по овом основу износ од 12.500,00 КМ, произлази да нижестепени судови нису погријешили када су у овом дијелу захтјев предлагача одбили.

Према одредби члана 55. ЗЕ личне и породичне прилике ранијег власника експроприсане непокретности узће се у обзир као коректив увећања висине утврђене накнаде, ако су те прилике од битне важности за материјалну егзистенцију ранијег власника, а нарочито у случају ако је због експропријације већег дијела и цијелог земљишта или пословне просторије у којој је ранији власник обављао дозвољену пословну дјелатност, угрожена његова материјална егзистенција, као и у случају када се због експропријације чланови пољопривредног домаћинства морају селити из подручја гдје су пребивали или боравили.

Када треба узети личне и породичне прилике као коректив увећања висине накнаде је фактичко питање и зависи од низа околности: од општег имовног стања власника, величине и значаја (економског) дијела непокретности који се експроприше у односу на непокретности које остају у својини, извора, висине и врсте прихода које остварује домаћинство ранијег власника, од социјалне и старосне структуре и др. Као што је фактичко питање у којим ће се случајевима увећати припадајућа накнада по основу личних и породичних прилика, тако је фактичко питање колико ће у сваком поједином случају износити увећање. То ће у сваком конкретном случају зависити од установљења у којој је мјери ранијем власнику због експропријације погоршана материјална егзистенција и оцјене да ли ранији власник може и у којем обиму, с обзиром на његове личне и породичне околности, да са утврђеном накнадом успостави економску ситуацију какву је раније имао.

Међутим, да би дошло до примјене наведене законске одредбе, без обзира што се ради о поступку којег суд води по службеној дужности, на те личне и породичне прилике се мора предлагач позвати, док је обавеза суда да оцјеном свих наведених околности утврди да ли постоји законски основ за увећање припадајуће накнаде и у

којем износу. Предлагач је у овом дијелу једино истицао да му је усљед експропријације онемогућено да се бави допунском аутомеханичарском дјелатношћу, те у ревизији понавља тврдњу да је у кући имао аутомеханичарску радњу, што свакако није довољно за примјену наведене законске одредбе. Предлагач прије свега није доказао да се бавио наведеном дјелатношћу, није чак ни навео о којем периоду је ријеч, које приходе је на тај начин остваривао, које приходе још има, нити се позивао на старосну и социјалну структуру чланова домаћинства, све ради утврђења да ли је усљед експропријације његова материјална егзистенција угрожена, па утврђена чињеница да се из предметне куће усљед оштећења објекта због радова на експлоатацији руде морао иселити, као су то правилно закључили и нижестепени судови, није довољна за примјену наведене законске одредбе.

Супротно ревизионим наводима, нижестепени судови су правилно закључили да се захтјев за плаћање тражене закупнине (који се у конкретном случају, према наводима приједлога, своди на накнаду штете због некориштења предметних некретнина у висини закупнине коју је предлагач плаћао за кориштење других некретнина за становање), не може остварити у овом ванпарничном поступку, него само у парничном поступку.

Сагласно изложеном, ревизија предлагача у овом дијелу је одбијена, примјеном одредбе члана 248. ЗПП, у вези са одредбом члана 2. став 2. ЗВП.

Ревизионим наводима предлагач спори правилност и одлуке о трошковима поступка. Супротно ревизионим наводима нижестепени судови су досуђене трошкове правилно обрачунали примјеном тарифног броја 3. Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ бр. 68/05, даље: АТ). Такође, предлагачу правилно нису признати трошкови превоза пуномоћника адвоката на релацији Тузла – Бијељина, јер се ови трошкови имају признати само уколико су оправдани односно уколико нема адвоката у мјесту гдје је сједиште суда. Насупрот томе, сагласно тарифном броју 12. АТ, предлагачу припада паушална награда у висини од 25 % од одређене накнаде. Стога је побијана одлука преиначена у дијелу којим је одлучено о трошковима поступка тако што је предлагачу, на име трошкова поступка пред нижестепеним судовима урачунавањем паушала досуђена накнада у износу од 16.102,10 КМ, те на име трошкова ревизионог поступка у износу од 1.316,25 КМ (састав ревизија, паушал и ПДВ), што укупно износи 17.418,35 КМ, све у складу са одредбом члана 161. ЗВП.

Предсједник вијећа
Дарко Осмић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић